

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/148/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123305471
Dátum vydania rozhodnutia:	25.08.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6123305471.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanej Z. A. W. - H., narodenej XX. F. XXXX, H., D.E. XXXX/X, o zaplatenie 14. 454,95 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 11Csp/108/2023, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. mája 2024 sp. zn. 11CoCsp/6/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) pripustil čiastočné späťvzatie žaloby čo do istiny 250 eur a zodpovedajúceho príslušenstva, pričom rozsudok Okresného súdu Lučenec (ďalej aj „súdu prvej inštancie“ resp. prvoinštančný súd) z 13. novembra 2023 č. k. 11Csp/108/2023-158, ktorým „konanie v časti zaplatenia sumy 650 eur zastavil a vo zvyšnej časti žalobu zamietol“, v časti druhej výrokovej vety, v ktorej žalobca zobral žalobu späť v časti uplatneného nároku 250 eur a zodpovedajúceho príslušenstva zrušil a v tejto časti konanie zastavil (výrok I.); rozsudok súdu prvej inštancie v druhej výrokovej vete (ktorou žalobu v celom rozsahu zamietol) v nespäťvzatej časti podľa § 388 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) zmenil tak, že žalobu vo zvyšnej časti zamietol (výrok II.); žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania (výrok III).

1.1. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie po skutkovej stránke uviedol, že podanou žalobou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej zaplatenia sumy 14.454,95 eura so zodpovedajúcim úrokom z omeškania, čo odôvodnila tým, že jej právny predchodca - Všeobecná úverová banka a.s. so žalovanou uzatvoril dňa 09. januára 2019 zmluvu číslo XXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanej pôžičku vo výške 20.000 eur. Žalovaná mala splácať pôžičku v pravidelných deväťdesiatich

piatich mesačných splátkach v sume 274,40 eura, a to až do zaplatenia celkovej sumy pôžičky vo výške 26.468 eur. Do dňa podania žaloby žalovaná neuhradila sumu 19.314,78 eura, čím porušila svoju povinnosť splácať poskytnutý úver riadne a včas, z uvedeného dôvodu právny predchodca žalobkyne listom z 01. júna 2020 vyzval žalovanú k okamžitej úhrade dlžných splátok. Upozornil ju tiež na možnosť zosplatnenia úveru a na právo banky odstúpiť od zmluvy o úvere. Z dôvodu, že žalovaná dodatočne v poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradila, žalobkyňa dňa 26. augusta 2020 úver zosplatnila, o čom bola žalovaná informovaná listom z toho istého dňa označeným ako výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že k zosplatneniu úveru došlo vo vzťahu k splátke splatnej dňa 20. mája 2020. Svoju aktívnu legitimáciu vyvodila z rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi spoločnosťou Všeobecná úverová banka a.s. ako postupcom a žalobkyňou ako postupníkom z 13. novembra 2020 a žiadosti o postúpenie a prevod z 02. júna 2020. Žalovaná bolo upovedomená písomným oznámením postupcu o postúpení pohľadávky. Žalobkyňa v spore voči žalovanej uplatnil len časť postúpeného nároku vo výške nesplatennej dlžnej istiny úveru vo výške 19.314,78 eur spolu s príslušenstvom. Uplatnila si ďalej aj zákonné úroky z omeškania počnúc dňom 03. júna 2022, a teda dňom nasledujúcim po dni účinnosti postúpenia pohľadávky.

1.2. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní aplikoval ustanovenia § 144, § 145 ods. 1, ods. 2, § 53 ods. 9, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), ako aj ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 483/2001 Z.z.“ alebo „zákon o bankách“) a tiež súvisiace ustanovenia všeobecných obchodných podmienok VÚB a.s.. Na základe vykonaného dokazovania zmluvu zakladajúcu právny vzťah medzi právnym predchodcom žalobkyne a žalovanou posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú. Z uvedeného dôvodu okrem ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“ alebo „zákon o spotrebiteľských úveroch“); aplikoval aj ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa (§ 52 a nasledujúce). Súd prvej inštancie v prvom rade zameral svoju pozornosť na existenciu aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne, pričom ustálil, že na postúpenie pohľadávky vzniknutej zo spotrebiteľského úveru je potrebné aplikovať ustanovenie § 524 a nasledujúce Občianskeho zákona a zároveň aj ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., ktoré upravuje zákonné predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky z dôvodu, že postúpením pohľadávky iným nebankovým subjektom už nie je vždy zachovaná kontinuita dohľadu centrálnej banky v priebehu trvania úverového vzťahu. V spotrebiteľských veciach pritom súd skúma vecnú legitimáciu z úradnej povinnosti. Prvoinštančný súd uzavrel, že spôsobilým predmetom postúpenia bankovej pohľadávky v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., môže byť iba taká pohľadávka alebo jej časť, ktorá sa už stala splatnou, a to za predpokladu predchádzajúcej výzvy po tom, čo klient banky bol nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/147/2017 a sp. zn. 7Cdo/26/2017 a uzavrel, že banka je oprávnená postúpiť peňažný záväzok až vtedy, ak je dlžník napriek písomnej výzve banky v omeškaní o viac ako 90 kalendárnych dní. Nerešpektovanie ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 48/2001 Z.z., má za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom. Vo vzťahu k nevyhnutnosti postupovania len živej pohľadávky, prvoinštančný súd skúmal platnosť zosplatnenia pohľadávky vykonanej veriteľom Všeobecná úverová banka a.s., posúdiac existenciu výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a naplnenie časovej súslednosti, a uzavrel, že v prejednávanej veci došlo k účinnému zosplatneniu pohľadávky v dôsledku dlžníkovho neplnenia si zmluvných povinností, a teda uhrádzať splátky riadne a včas pre splátku splatnú dňa 20. mája 2020, pri dodržaní zmluvných a zákonných podmienok pre zosplatnenie úveru.

1.3. Pokiaľ ide o druhú podmienku v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., táto vyžaduje zaslanie výzvy po tom, čo je jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Účelom tejto výzvy je ochrana klienta pred postúpením bankovej pohľadávky nebankovému subjektu. Je nevyhnutné, aby bol dlžník na možnosť postúpenia v tejto výzve upozornený. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala zaslanie potrebnej výzvy zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. pred samotným postúpením; preukázala len realizáciu výzvy pred zosplatnením (tretia upomienka - pokus o zmier) a výzvu realizovanú oznámením o zosplatnení

úveru. Uvedené ale podľa názoru prvoinstančného súdu nemožno považovať za výzvu, ktorú mal na mysli zákonodarcu v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. Uvedené ustanovenie predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že klient je v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku a výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru, nemožno priznať aj charakter výzvy v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. V tomto súd prvej inštancie poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2021 sp. zn. 2Cdo/266/20020 a z 27. októbra 2022 sp. zn. 4Cdo/75/2020 a niektoré rozhodnutia odvolacích súdov. Na základe vyššie uvedeného uzatváral, že žalobkyňa nepreukázala splnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky, a teda doručenie výzvy pred postúpením podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.; zmluva o postúpení pohľadávky v časti týkajúcej sa nepostúpiteľnej pohľadávky bola absolútne neplatným právnym úkonom, na ktorú neplatnosť bol súd povinný ex offi prihladiť. Z uvedeného dôvodu, pre absenciu aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne žalobu zamietol. Pri rozhodovaní o trovách konania súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 255 ods.1, § 262 ods.1, ods. 2 CSP, pričom ustálil podľa pomeru úspechu, že nárok na náhradu trov konania by patril žalovanej, táto si však v konaní žiadne trovy neuplatnila, z obsahu spisu súd prvej inštancie žiadne trovy nezistil, preto jej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobkyne ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Napriek skutočnosti, že odvoláciu argumentáciu žalobkyne považoval v časti za dôvodnú, rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za vecne správne, pokiaľ ho založil na absencii aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne. Pokiaľ odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil, išlo o formálnu zmenu a nápravu nesprávnosti v druhej výrokovej vete, keď súd prvej inštancie mal reagovať na čiastočné späťvzatie a po zastavení konania v späťvzatej časti uplatneného nároku mal žalobu vo zvyšnej časti zamietnuť (namiesto výroku „žalobu v celom rozsahu zamietam“). Odvolací súd zdôraznil, že súd prvej inštancie prvou výrovkovou vetou zastavil konanie v časti zaplatenia sumy 650 eur v súlade s dispozitívnym návrhom žalobkyne; odvolateľka v podanom odvolaní výslovne neuviedla, v akom rozsahu rozsudok súdu prvej inštancie napáda; z kontextu podaného odvolania bolo však zrejmé, že rozhodnutie prvoinstančného súdu napáda vo výroku II. a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania. Rozsudok súdu prvej inštancie tak ostal vo výroku I. (ktorým konanie v časti zaplatenia sumy 650 eur zastavil) odvolaním nenapadnutý a nadobudol právoplatnosť.

2.1. Odvolací súd ďalej uviedol, že prvoinstančný súd v napadnutom rozhodnutí správne zisťoval, či právny vzťah medzi žalobkyňou (jej právnym predchodcom) a žalovanou je vzťahom spotrebiteľským, na ktorý je okrem ustanovení zákona č.129/2010 Z.z. potrebné aplikovať aj ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a na ktoré dopadá aj ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.. V nadväznosti na prijatý záver o spotrebiteľskom charaktere zmluvného vzťahu tiež správne pristúpil k zodpovedaniu otázky, či právny predchodca žalobkyne pohľadávku zosplatnil v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie v zásade správne aplikoval existujúcu judikatúru vyšších súdnych autorít pokiaľ ide o výzvu podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách poukazujúc na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2022 sp. zn. 2Cdo/266/2020 a z 27. októbra 2022 sp. zn. 4Cdo/75/2020. So závermi uvedenými v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. septembra 2023 sp. zn. 9Cdo/165/2022, vydaného dva mesiace pred napadnutým rozhodnutím sa však nezaoberal. Ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, riešiace právne otázky vo vzťahu k platnosti zosplatenia boli najvyšším súdom vyhlásené až po rozhodnutí súdu prvej inštancie.

2.2. Na doplnenie a v súvislosti s odvolacími námietkami odvolací súd uviedol, že pre konštatovanie platného postúpenia pohľadávky banky na iný (hoci aj nebankový) subjekt je nevyhnutné splniť určité podmienky. Tieto sú v prípade práv vyplývajúcich zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere definované vo všeobecnej úprave vyplývajúcej z ustanovenia § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka a v osobitnej úprave vyplývajúcej z ustanovenia § 92 ods.8 zákona o bankách, ktorý odkazuje aj na úpravu v ustanovení § 17 ods.1 zákona č.129/2010 Z.z.. V rozhodnutí z 27. októbra 2021 sp. zn. 4Cdo 162/2020 (publikovanom v Zbierke pod č. 6/2022) najvyšší súd zvýraznil, že v sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitimáciu z úradnej povinnosti, dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok

podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 31. marca 2022 sp. zn. 2Cdo/266/2020 v konkrétnostiach uviedol, že z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva „reťazec úkonov, ktoré musia byť naplnené, aby mohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky. Prvý takýto úkon je písomná výzva banky klientovi, že je v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Z obsahu oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti síce sekundárne vyplýva, že žalovaní sú pre prípad porušenia v omeškaní so splatením splátky úveru, ktoré trvá viac ako 3 mesiace, avšak primárne je predmetom tejto výzvy oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je jej klient v omeškaní so splnením čo len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách.“. Odvolací súd vychádzajúc z citovaného rozhodnutia, na ktoré odkazuje aj uznesenie z 27. októbra 2022 sp. zn. 4Cdo/75/2020, dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, a síce, že ustanovenie § 92 ods.8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku; touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný; tieto predpoklad samostatnej výzvy podľa ustanovenia § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z. nesplňajú. Z vyššie uvedeného potom vyplýva, že podmienka pre platné postúpenie pohľadávky banky v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. v danom prípade splnená nebola. Žalobkyňa existenciu takejto výzvy v danom prípade netvrdila, ani ju spolu s inými listinnými dôkazmi v priebehu konania nepredložila. Strana sporu pritom nesie zodpovednosť za výsledok sporu, musí preto zvážiť, ktoré dôkazy predloží, resp. ak ich nepredloží, musí si byť vedomá, vzhľadom na koncentráciu konania, následkov spojených s nepredložením dôkazov.

2.3. S právnym posúdením vykonaným súdom prvej inštancie, že postúpenie pohľadávky banky (právneho predchodcu žalobkyne) na žalobkyňa je v dôsledku nesplnenia podmienky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor so zákonom, dôsledkom čoho je skutočnosť, že žalobkyňa v tomto konaní aktívna vecná legitímácia nesvedčí, sa odvolací súd stotožnil. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam, aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu (§ 92 ods. 8 zákona o bankách), ktoré aj správne vyložil. Neobstála argumentácia odvolateľky, že súd prvej inštancie zasiahol do trojdelenia moci v štáte tým, že „upravil“ ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. napriek tomu, že vyššie súdne authority považujú za výzvu v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti. Súdna prax a argumentácia súdov má (a to aj v spotrebiteľských veciach) svoj vývoj, ktorý je spravidla završený rozhodnutím najvyššieho súdu publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, po predpísanom procese. Otázka potreby osobitnej výzvy v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách však ako judikát doposiaľ publikovaná v Zbierke nebola. Odvolateľka poukazovala na niektoré rozhodnutia odvolacích súdov posudzujúcich otázku potreby „tretej“ výzvy v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. K predmetnému odvolací súd uviedol, že takéto rozhodnutia nie sú súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (bod 13.1 rozsudku odvolacieho súdu). Odvolací súd považoval závery vyslovené v rozhodnutí sp. zn. 9Cdo/165/2022, na ktoré poukazovala žalobkyňa vo svojej odvolacej argumentácii za ojedinelé, rozporné so závermi opakovane vyslovenými vo viacerých iných rozhodnutiach najvyššieho súdu. Napokon odvolací súd zdôraznil príklon k záverom vyplývajúcim z rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/266/2020 aj z dôvodov, že predmetný výklad je súladný s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa v spotrebiteľských veciach.

2.4. Pokiaľ ide o otázku platnosti zosplatenia pohľadávky vykonanej veriteľom Všeobecná úverová banka a. s. odvolací súd z obsahu spisu zistil, že právny predchodca žalobkyne žalovanú vyzval na zaplatenie dlžnej sumy s upozornením na možnosť zosplatenia listinou označenou ako Tretia upomienka - výzva na zaplatenie. Nebolo pochybnosti, že uvedená listina je výzvou predpokladanou ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ako predpoklad pre možné platné predčasné zosplatenie úveru. Z

obsahu listiny bolo zrejmé, že veriteľ špecifikuje výšku uplatnenej pohľadávky na sumu 899,75 eura, z toho istina vo výške 466,60 eura, úroky vo výške 402,54 eura, úroky z omeškania 3,61 eura a poplatky vo výške 27 eur. Tretia upomienka obsahuje upozornenie na možnosť zosplatnenia v prípade nezaplatenia dlžnej sumy. Uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ zvažuje zosplatnenie však absentovalo. Ďalej, z listiny označenej ako Výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom vyplynulo, že ňou veriteľ dlžnícke oznamuje, že z dôvodu, že žalovaná napriek výzve neuhradila dlžnú pohľadávku banky, dňom 26. augusta 2020 pristupuje k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru vrátane príslušenstva; veriteľ dlžnícke oznámil zostatok úveru vo výške 18.461,04 eur so špecifikáciou istiny úveru, úrokom a poplatkami. Obsahom vyhlásenia o predčasnej splatnosti úveru je aj výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom, v lehote 7 dní od doručenia výzvy na špecifikovaný účet veriteľa s upozornením na vymáhanie pohľadávky využitím dostupných právnych prostriedkov. Uvedenie splátky, pre ktorú veriteľ pristúpil k zosplatneniu znovu absentovalo. Z vyššie uvedených dôvodov a s poukazom na závery plynúce z rozhodnutia sp. zn. 5Cdo/2/2023 odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ v prejednávanej veci nedošlo k uvedeniu splátky, pre ktorú veriteľ dlh zosplatnil už v oznámení o predčasnej splatnosti úveru a veriteľ vo výzve na zaplatenie neuviedol splátku, pre ktorú mienil dlh zosplatiť, nie je jednostranný právny úkon veriteľa, ktorým úver predčasne zosplatňoval, dostatočne určitý a z toho dôvodu je tak úkonom neplatným. Právnym následkom neplatného zosplatnenia je neplatnosť postúpenia pohľadávky s poukazom na ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. v spojení s ustanovením § 17 ods.1 zákona č.129/2010 Z.z. Vzhľadom na termín konečnej splatnosti (20. decembra 2026) bolo zrejmé, že k postúpeniu pohľadávky došlo pred termínom konečnej splatnosti a nešlo o pohľadávku, ktorá sa stala splatnou. Jediným záverom bol tak záver o absencii aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne v dôsledku, že sa platne nestala veriteľom pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi veriteľom Všeobecná úverová banka a.s. a žalovanou zo dňa 9. januára 2019.

2.6. Žalobkyňa bola v spore úspešná v časti, v ktorej žalovaná po podaní žaloby dobrovoľne plnila, či už v prvostupňovom (vo výške 650 eur) alebo v odvolacom konaní (250 eur); v tejto časti žalobkyňa zobrala žalobu späť a súd v uvedenej časti konanie zastavil. Zodpovednosť za zastavenie konania bola v zmysle ustanovenia § 256 ods. 1 CSP na strane žalovanej, v tejto časti bola preto žalobkyňa úspešná. Naproti tomu žalovaná bola úspešná v zostávajúcej časti uplatneného nároku, v ktorej bola žaloba zamietnutá. S prihliadnutím na skutočnosť, že v konaní bol uplatnený nárok na zaplatenie sumy 14.454,95 eura (istina vo výške 14.427,95 eura + 27 eur poplatky) spolu s úrokom a úrokom z omeškania, bolo zrejmé, že žalovaná mala v spore väčší úspech ako žalobkyňa, a teda by jej patrila náhrada trov konania. Keďže ale žalovaná bola v spore nečinná, nárok na náhradu trov konania si neuplatnila a z obsahu spisu bolo zistené, že jej účasťou v konaní žiadne trovy nevznikli, odvolací súd jej náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania s poukazom na zásadu hospodárnosti nepriznal.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), ktorého prípustnosť odôvodňovala ustanoveniami § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP, a síce nesprávne právne posúdenie videla v rôznej rozhodovacej praxi (senátov) dovolacieho súdu vo vzťahu k otázke „či výzvou podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj výzva o mimoriadnej splatnosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako aj výzva o vyhlásení predčasnej splatnosti...“.V súvislosti s uvedeným formulovala tiež ďalšiu otázku, a síce "či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, konkrétne či touto výzvou (ne)môže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka resp. oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatený" (viď rozhodnutie z 31. marca 2022 sp. zn. 2Cdo/266/2020 a z 27. októbra 2022 sp. zn. 4Cdo/75/2020 v.s. rozhodnutia z 27. septembra 2023 sp. zn. 9Cdo 165/2022, z 29. marca 2022 sp. zn. 8Cdo/139/2020, z 30. júna 2022 sp. zn. 7Cdo/191/2021 a z 25. mája 2022 sp. zn. 1Cdo/4/2020, ktoré sa podľa názoru dovolateľky v ňou nastolených otázkach rozchádzajú). Z bližšie citovaných záverov rôznych senátov (ale aj rozhodnutí krajských súdov ako odvolacích, ktoré zároveň dovolateľka citovala) dovolacieho súdu podľa žalobkyne vyplýva, že výzvou podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj výzva pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ale aj výzva o

vyhlásení predčasnej splatnosti. Rozdielna rozhodovacia prax najvyššieho súdu nie je v súlade s princípom právnej istoty, tak ako je zakotvený v čl. 2 ods. 3 CSP. Dovolateľka prezentovala názor, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách pojednáva o akejkolvek písomnej výzve banky, bez osobitných náležitostí, pričom k interpretačným odlišnostiam tohto ustanovenia dochádza len skrz spotrebiteľského charakteru sporu, čo označila za nesprávne a v rozpore s úmyslom zákonodarcu. Za predmetnú výzvu preto možno považovať aj oznámenie o mimoriadnej splatnosti úveru. Žalobkyňa Najvyšší súd Slovenskej republiky žiadala, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431

ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

12. Skôr než sa najvyšší súd zaoberal žalobkyňou nastolenou otázkou relevantnou pre správne právne posúdenie danej veci skúmal, či v zmysle jej dovolacích námietok nie je napadnuté rozhodnutie postihnuté vytýkanou vadou zmätočnosti. Za takúto dovolateľka označila to, že odvolací súd napadnutým rozhodnutím porušil princíp právnej istoty podľa článku 2 CSP bez náležitého odôvodnenia odklonu; z obsahu dovolania (aplikujúc § 124 ods. 1 CSP) vyplynuli ďalej aj námietky súvisiace s nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. So zreteľom na uvedené dovolací súd pristúpil najskôr k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces. Zistil pritom, že v danom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

15. Napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, na základe čoho dospel k záveru, že o ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný a že postúpenie pohľadávky banky (právneho predchodcu žalobkyne) na žalobkyňu je v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor so zákonom, dôsledkom čoho bola skutočnosť, že žalobkyňa nesvedčala v spore aktívna vecná legitímácia. Rovnako tak objasnil prečo nie je jednostranný právny úkon veriteľa, ktorým úver predčasne zosplatňoval, dostatočne určitý a z toho dôvodu tak úkonom neplatným.

16. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje

rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Za vadu zmätočnosti dovolateľka označila aj to, že odvolací súd napadnutým rozhodnutím porušil princíp právnej istoty podľa článku 2 CSP bez náležitého odôvodnenia odklonu.

18. Podľa článku 2 ods. 1 až 3 CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

19. V danom prípade z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že odvolací súd pri formulovaní svojich záverov vychádzal z právneho názoru vysloveného Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozsudku z 31. marca 2022 sp. zn. 2Cdo/266/2020 „...že obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je klient v omeškaní so splnením čo i len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách..." (a obdobne tiež v uznesení z 27. októbra 2022 sp. zn. 4Cdo/75/2020) majú za to, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku.

20. Poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť najvyšší súd konštatuje, že do prijatia uvedených rozhodnutí (viď bod 19 tohto rozhodnutia) neexistovalo rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré by sa výslovne (nie okrajovo) v spore nastolenou problematikou zaoberalo, takže v žiadnom prípade nemožno dospieť k záveru, že by odvolací súd v čase vyhlásenia svojho rozsudku (30. mája 2024) rozhodol v spore v rozpore s ustálenou súdnou praxou, práve naopak, čo možno badať na ďalšej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v posudzovanom prípade nezistil, a preto je dovolanie v tejto časti procesne neprípustné.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP

22. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, lebo pri jej riešení ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich rozdielnom rozhodovaní.

23. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnou, ako aj o otázku procesnoprávnou (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo

spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

24. Dovolaťka v preskúmvanej veci k dôvodnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu v danom spore záviselo od vyriešenia právnej otázky „či výzvou podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj výzva o mimoriadnej splatnosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako aj výzva o vyhlásení predčasnej splatnosti...“. V súvislosti s uvedeným formulovala tiež ďalšiu otázku, a síce "či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, konkrétne či touto výzvou (ne)môže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka resp. oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatený", ktorá je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozhodovaná rozdielne (bližšie viď bod 3. tohto uznesenia).

25. Vychádzajúc z dovolaťkou formulovanej právnej otázky (a poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť) dospel dovolací súd k záveru, že ide o právnu otázku, ktorá bola rozhodujúca pre právne posúdenie sporu odvolacím súdom a ktorá zároveň v čase podania dovolania nebola dovolacím súdom riešená jednoznačne jednotne (pozri sp. zn. 9Cdo 165/2022).

26. Poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť dovolací súd zistil, že medzičasom veľký senát najvyššieho súdu v rozhodnutí z 30. júla 2025 sp. zn. 1VCdo/4/2025 po rozbere relevantných právnych ustanovení, a to § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona o bankách, § 17 ods. 1. písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch pri posudzovaní rovnako formulovanej otázky ako v preskúmvanej veci dospel k záveru, že „ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný".

27. Posudzujúc právne účinky dovolania podľa stavu v čase jeho podania dovolací súd konštatuje, že navrhovateľkou nastolené otázka/otázky už boli veľkým senátom najvyššieho súdu riešené, pričom právny názor vyjadrený veľkým senátom je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP). So zreteľom na doposiaľ uvedené dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade pri riešení dovolaťkou nastolenej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nedošlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci resp. odklonu od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu.

28. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobkyne, ktorým namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

29. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.